

AGY·A·LAP

A SZEKSZÁRDI GARAY JÁNOS GIMNÁZIUM DIÁKJAINAK LAPJA

Ki milyen szalagavatót szeretne?
Doris villámlátogatáson
Irány Szlavónia!
Határtalanul Szerbiában

Macbeth a Német Színházban
Éltanulók – interjú Kovács Kristóffal
és Varga Zsófiával
Pistike (vicc)

Nyári szünet – földön, vízen, levegőben

A nyári szünidő mindenki számára kalandokat tartogat. Mindenki várja a kiérdemelt pihenést. Sokan előre eltervezik az egész szünetet, viszont vannak, akik a spontaneitásban bíznak. Személy szerint én mind a két embertípust képviselem a szünet alatt. Egy listát szoktam írni, ahol összegyűjtöm azokat a programokat, amelyeket mindenképp meg szeretnék ejteni nyáron. Ezek közül a három kedvencemet részletezem, ugyanis nem hiszem, hogy ezek minden listán szerepelnek.

A földön... Többnyire a természetjárásra és a hegyek között űzhető sportos tevékenységekre gondolok. Legyen az hegymászás, sziklamászás, túrázás, barlangászat, hegyi kerékpár vagy bármi más. Ahhoz, hogy részt tudj venni egy hegymászó túrán, egy alapfokú hegymászó tanfolyamot kell elvégezned. Ez adja a kezdő löketet ahhoz, hogy önálló hegymászó légy. Természetesen nem kötelező a tanfolyam elvégzése, hiszen manapság vannak más utak is. Viszont egy hegymászó tanfolyam abban segít, hogy nagyobb biztonsággal járd a hegyeket, és nagyobb eséllyel legyen a balesetmentes túrázásra.

A vízben... A tengerek világa rengeteg embert vonz, viszont ahhoz, hogy bárki közelebbről megismerkedjen ezzel a tiztokozatos és különleges tereppel, el kell kezdenie a bújázkodással foglalkozni. Ha te is régóta szeretnél elmerülni a vízben, részt kell venned egy próbamerülésen.

A próbamerülésen lehetőség van közelebbről megismerkedni a bújázkodással, így felmérheted határaidat, és azt,

hogy valóban komolyan érdekel-e ez a tevékenység. A próbamerüléseken biztonságos körülmények, profi szakemberek vesznek körbe, miközben életre szóló élményeket szerezhetsz.

A levegőben... Ha életed egyik legnagyobb kalandján szeretnél részt venni, szeretnéd kipróbálni milyen az, amikor ég és föld között csak a gravitáció létezik, akkor próbáld ki a tandem ejtőernyős ugrást! Egy kis repülőgéppel vagy helikopterrel 3500-4000 méter magasra felrepítenek, ahonnan a tandemoktatóval összekötve ugrasz ki. Majd szabadesésben zuhansz a föld felé, végül a megfelelő távolságban kinyílik az ejtőernyőd. A részvétel előtt nincs szükség külön tanfolyamra, csupán felszállás előtt szögeztek le néhány szabályt, ugyanis mindent az oktatód csinál. Ránk, ugrókra pedig csomagként tekintenek.

Remélem kedvet kaptál a nyári terveid színesítésére. Ne feledd, a szünet azért van, hogy pihenj! Tedd el a könyveket, és légy merész!

Palkó Teréz

AGY·A·LAP

**A Szekszárdi Garay János Gimnázium
diákjainak lapja**

XVII. évfolyam • 2019. június

Segítő tanár: Mészáros Ferenc
**Fotók: Mészáros Ferenc, Hiszékeny
Krisztina, Fenyőházi-Vörös Judit**
Az aktuális szám munkatársai:
**Máté István, Palkó Teréz, Szabolcsi
Petra, Poszpisch Nóra, Mester Virág**

HAGYOMÁNYOK

Áll a bál –

KI MILYEN SZALAGAVATÓT SZERETNE?

Sok középiskolai hagyomány a selmecbányai akadémisták jóvoltából maradt ránk. Az iskola Sopronba költözésével váltak ismertté országszerte azok a szokások, amelyeket a *valétálás* szóval neveztek meg. A kifejezés értelme, hogy a végzős diákok *búcsút mondanak* a tanintézménynek, sőt magának a városnak is, ahol tanulmányaikat végezték. Eredetileg az iskolaépületből indulva, a diákok menete végigvonult a városon, majd a végén egy kocsmában valétabált rendeztek. Végül a városkapuhoz mentek, ahol az alsóbb éves társaiknak *istenhozzádot* mondtak, természetesen latinul, ami úgy hangzott, hogy: *valeté!*

Ebben a szertartásban nem nehéz felismerni a ballagást, a búcsúbálban pedig a bankett elődjét, de a selmeci akadémisták egész utolsó szemesztere a valétálás jegyében zajlott. Ennek első eseménye volt a *szalagszentelés*. „Közös lakomán, amelyen a tanárok a valétánsok asztalánál a *Firmák*¹ és *balekok*² külön-külön

asztalon részt vesznek, a valétaelnök felszólalása után elsötétítik a termet, a sötétben minden valétáns felrakja a tenyérnyi széles zöld selyem szalagot, amelyet az év végéig állandóan viselni köteles. Valétaszalag kétféle van, a rövid karszalag és a hosszú aranyrojtos vállszalag, amelyre egy-egy édes kislány kihímezte a valétáns monogramját és a Ballag már a vén diák első sorát az évszámokkal együtt.” A valétálás tehát a szalag feltűzésétől a szalaglevételig tartott, amely a valétabálon történt meg.

Ami szintén áthagyományozódott, és azóta zenei örökségünk része: a ballagási dalok. Ezek közül a két legrégebbit már Selmecbányán is énekelték: a *Gaudeamus igutur...* kezdetű (Vigadjunk tehát...) és a *Ballag már a vén diák*. Ezek időközben kiegészültek más, hasonló témájú és hangulatú énekekkel (*Elmegyek, elmegyek...*) vagy akár népszerű popszámokkal, mint például a Republika együttestől a 67-es út.

¹firma – a selmeci hagyományok szellemében keresztelt egyetemi hallgató, aki egyetemi éveinek felét már letöltötte

²balek – az egykori Selmecbányai Akadémia jogutód intézményeibe (a Nyugat-magyarországi egyetem soproni és székesfehérvári karai, a Miskolci Egyetem, illetve a dunajvárosi főiskola) érkezett első éves diák

Szalagavató a '70-es években

A mi időnkben (1975–79) a szalagavató nem tartozott a kiemelt rendezvények közé. Mindössze maguk a végzősök vettek rajta részt, és a 106-osban elértünk, a gimnázium akkori legnagyobb termében, amely ilyen alkalmakkor rendezvényteremként szolgált. (A sportcsarnok és a torony akkor még nem létezett, a mostani díszterem volt a tornaterem.) A nagyobb szabású rendezvények a Babits művelődési házban vagy az Úttörőházban voltak, ahol az egész iskola elért. Illetve részt vettek rajta a tanárok, mert a fő attrakció a szalagütés utáni műsor volt, amelynek legfontosabb része a tanárok és tanórák paródiái. Egy sarok be volt rendezve padokkal, székekkel és táblával, s az akkor elmaradhatatlan dobogóval, osztályteremnek, amelyre

minden osztálynak szüksége volt, mert szinte mindenki parodizált. A tanárok feszült figyelemmel várták a jeleneteket, és ők nevettek (sőt röhögtek) a legjobban, amikor fölismerték egymást vagy éppen saját magukat. Fergeteges humor volt, és senki sem sértődött meg. Éntőlem a kémiatanárom megkérdezte (öt utánóztam), hogy tényleg megette-e valakinek a narancsát, amit a padban talált. Voltak olyanok is, akik az évek során összegyűjtött aranyköpéseket olvasták fel, ezek is nagy sikert arattak.

A szalagavató diszkóval fejeződött be, amit – természetesen – mi szolgáltattunk, szintén a 106-os teremben. Az iskolai Tesla lemezjátszóról és szalagos magnóról játszottuk a számokat, ha jól emlékszem, a Boney M. együttes Love for Sale c. nagylemeze volt akkoriban a legnagyobb sláger (és talán a Nightflight to Venus). Természetesen már a humoros műsorok idejére is átöltöztünk, és a diszkóban az volt a menő, akinek (Levi's) farmerja volt.

Mészáros Ferenc (1979)

A tanárok röhögtek a legjobban

Műsor helyett osztálytáncok

Sokszor eszembe jut a szalagavatónk, főleg az osztálytáncunk. A rádióban sokszor hallani azokat a számokat, amiket felhasználtunk a tánchoz. Alapötletünk természetesen az osztályfőnökünk alteregójából indult ki. Mindenki ismerte akkoriban Leslie Cousint az iskolában. Arra gondoltunk, hogy akkor zárjuk le a történetet.

Leslie Cousin a városba érkezik, és ezért rendezünk számára egy kis összejövetelt. Többen is fellépnek az este folyamán: katonai díszszemle – kicsit másképpen, titkos ügynökök és diszkótáncosok.

Nagyon élveztük a felkészülést. Legtöbbször testnevelés órákon és a nagyszünetekben gyakoroltunk. Viszont osztályfőnöki órákon Nagy László tanár úr se menekülhetett a gyakorlás elől, persze nem is szeretett volna. Lelkiismeretesen gyakorolta újra és újra a zárótáncot. Ahol mindannyian zombiként éledtünk újjá.

Szerintem ezzel is azt bizonyítottuk, hogy nekünk a ballagás nem fog gátat szabni a további találkozásoknak.

Mindnyájunk nevében írhatom, hogy felejthetetlen élmény volt, és nagyon bántuk volna, ha nem fogunk össze egy utolsó közös projekt erejéig. A szalagavatós osztálytáncunkat egyikünk se fogja elfelejteni még egy ideig.

Kis Luca (2014)

Keringők – bál nélkül

A hagyományoknak megfelelően zajlott a szalagavató ünnepség: a 11.-esek elbúcsúztatták a végzősöket, akiket innentől fogva már érettségizőknek kell nevezni, az igazgatónő felhívta diákok figyelmét életük nagy választására, és megtörtént a szalagok feltűzése egy verses-

zenés összeállítás keretében. Utána átöltöztek a szereplők ünneplőből a báli ruhába, és eltáncolták az ilyenkor szokásos bécsi és angolkeringőket. A programban ugyan nyitótáncként szerepel, amikor a végzősök felkérik tanáraikat és szüleiket, de ez most itt a zárótánc volt, mert a bál a vacsora után nem folytatódott. Tíz órára mindenki elhagyta a főiskola ebédlőjét és auláját. Ezzel a szalagavató „hivatalos” része véget ért.

Összeállításunkban annak jártunk utána, hogy kik milyen szerepet játszottak a szalagavató lebonyolításában, létrejöttében, és vélemények is elhangzanak a rendezvényről kapcsolatban.

● *Mennyit kell készülniük a diákoknak a szalagtűzős táncokra?*

A táncok tanulását mindig időben, az őszy folyamán, általában a szünet után már el

szoktuk kezdeni. A diákok közül sokan ilyenkor kerülnek először igazi megrendezett, táncos koreográfiába, ezért nagyon fontos, hogy a kellő gyakorlási idő rendelkezésre álljon. Sokszor egészen az alapoktól kell kezdeni: hozzá kell szoktatni a táncosokat a zenéhez és az annak ütemére való lépéshez is, később pedig a párjukkal összehangolt mozgáshoz is.

● *Milyen bonyodalmak adódnak a táncok betanulásakor?*

Szoktam volt mondani, hogy nem mindig tudja mindenki ilyenkor, mire vál-

Sziasztok!
Minden Szalagtűzőn táncoló
diáknak szól, hogy
csütörtökön délután 2-től az
ÖSSZES csoportnak próba
lesz!

Felhívás az utolsó próbára

lalkozik. Mind a bécsi, mind az angol-keringőnek megvannak a maguk nehézségei, de mégis többnyire az angol szokott nehezebben menni, elsősorban a lassabb tempója miatt, ami nehezebben illeszkedik a fiatalok rohanó hétköznapijainak világába.

*Huszárikné Böröcz Zsófia
tanár, táncpedagógus*

- *A szalagtűző tánchoz honnan bérelted, vetted a ruhát?*

A ruhát még szeptemberben béreltem a WAN nevű ruhakölcsönzőből. Szerencsére első látásra beleszerettem, így nem is próbáltam másik ruhákat.

- *Kit hívtál meg erre a jeles alkalomra a családoból, ismerőseid köréből?*

A szüleimet, testvéreimet, a nagymamámat és a barátom családját hívtam el az ünnepségre. Rajtuk kívül még a legjobb barátnőm és az edzőm is eljött, hogy megnézzék a gyönyörű táncot.

Czövek Sára, 12. A

- *Miért jelentkezél a táncra, noha nem is vagy végzős?*

Egy kedves lánybarátom megkért, hogy táncoljak vele, én pedig a meghívást örömmel elfogadtam. Sokat gyakoroltunk, bent maradtunk az iskolában délutánonként, így sok időt rááldoztam, de nem bántam meg, mert nagyszerű élményben volt részem! Nem utolsósorban pedig azért, mire én leszek végzős, ennyivel jobban fog menni a tánc.

Fritz Szabolcs, 11. D

- *Hogyan vetődött fel, hogy ne kerüljön megrendezésre a bál?*

A javaslat maguktól a diákoktól érkezett, a DÖK-ön keresztül. Először azt gondoltam, hogy csak néhány tanuló ötlete, és nem tükrözi a többség véleményét. Ezért arra kértünk az illetékes osztályfőnököket, hogy végezzenek az osztályukban közvélemény-kutatást. Úgy nézett ki, hogy a többség nem akar bált abban a formában, ahogy eddig volt. Végül is fel lehet sorakoztatni ellene több érvet: ha csak néhány diák táncol a vacsora után, és a többség távozik, akkor felesleges zenekart felfogadni és a termet bérelni, mert ez komoly kiadást jelent.

- *Hogyan bonyolódott le ez az egész?*

Hogy megalapozott legyen a döntés, még egyszer megkérdeztük a diákokat. Ugyanaz az eredmény született, sőt még nagyobb arányban voltak a bál elhagyása mellett. Mi pedig eleget tettünk a kérésüknek.

Rajos Judit, nevelési igazgatóhelyettes

• *Miért szeretted volna, ha a szalagtűző iskolai bál mégis megrendezésre kerül?*

Úgy gondolom, hogy ha megrendezték volna a bált, lett volna lehetőségünk még egy kicsit nosztalgizálni, táncolni, jól érezni magunkat, méghozzá a tanárainkkal együtt, az afterparty pedig ez után úgymint megrendezésre kerülhetett volna.

Mercz Maja, 12. E

• *Miért éreztetted úgy, hogy jobb volna, ha nem lenne iskolai szervezésű bál?*

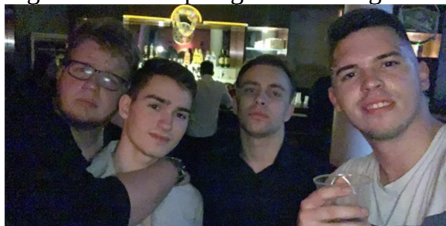
A szalagtűző ünnepély évek óta kiemelt része a Garay életének. De sajnos mint az ilyen – hagyománnyá vált szokások általában –, ez is lassan frissítésre, újra-

gondolásra szorulna. A minden évben végzőssé váló osztályok diákjai ugyanis egyre későbbi korok szülöttjei, más igényekkel és más elképzelésekkel, mint az előttük levők. Idén sokan úgy láttuk, hogy a megszokott hagyományok már nehezen összeegyeztethetők a mi elképzeléseinkkel, s ezért úgy gondoltuk, hogy részben a zenekar jóérzésének megőrzése érdekében (trombitás nagypapám szavaival élve: az üres táncparkett a muzsikuskudarca), részben az esemény anyagi vonzatának figyelembevételével, nem szeretnénk, ha egy eleve sikertelen bál kerülne megrendezésre.

Egy neve elhallgatását kérő diák

• *Hogyan merült fel a szalagavató utáni rendezvény ötlete?*

A szalagtűző után – sőt az utóbbi években már az iskolai bál ideje alatt is – a végzősök a korábbi években is afteroztak valamilyen formában, de arra gondoltunk, nem mindegy, hogy mi hogyan fogunk. Amikor pedig először megláttam

a végzős messenger-csoportot, ahol már ment a szavazás a buliról, láttam, hogy alig szavaznak páran, és ők is zömében az Inkóra. A legtöbben nem tudták, mi az a Party Up, ami a másik lehetőség volt, ráadásul a helyszínül szolgáló Rolling Pub rossz híre sem volt túl kecsegtető. Én viszont – érzésem szerint sokakkal ellentétben – megnéztem a részleteket, amit a Party Up kínált, és rájöttem, hogy az italakciót, a sztárfellépőt, a zártkörű

lebonyolítást nem szabad kihagyni, pláne nem az egyszerűen csak szórakozóhelyként ajánlkozó Inkóért cserébe, ezért elkezdtem kampányolni a party uposok mellett. Ez szerencsére sikeres is volt, mert végül a végzősök megszavazták őket, és elég jó kis bulit hoztunk össze a srácokkal.

Király Géza, 12. D

• *Mi volt a tapasztalatod az afterpartiról?*

A Party Up szervezte „after” mainpartitól sokkal kevesebbet vártam, mint amit végül kaptunk. Ugyan a teljes mértékben zártkörű lebonyolítást nem sikerült megvalósítani a szervezőknek, de ennek ellenére is egy nagyon jó hangulatú estének voltunk részesei. Mindenki táncolt, mindenki jól érezte magát, mindenki ünnepelte ezt a neves alkalmat, végzősök és vendégeik egyaránt. Személy szerint én sajnáltam, hogy az iskolai bál nem került megrendezésre, de végső soron úgy gondolom, hogy a buli kiválóan játszotta a „ló helyett számár szerepét”.

Máté István, 12. C

Doris villámlátogatáson

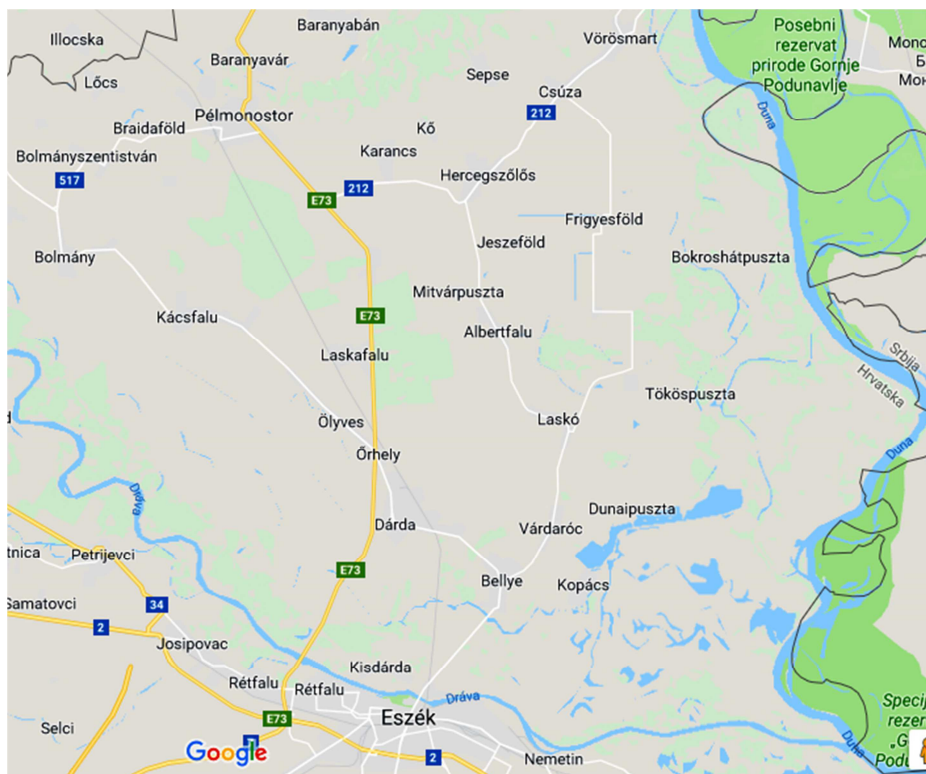
Hogyan utaztál Magyarországra?– Busszal jöttem vissza. Mi azt úgy hívjuk, hogy: Flixbus. Ez egy olyan busz, amin fől-szállsz mondjuk Münchenben és csak Budapesten tudsz leszállni. **Mit csináltál az ünnepek alatt?**– Az ünnepek alatt nem sok mindent csináltam. 24-én voltunk a mamámnál, 25-én az egyik nagybácsim jött hozzánk, mint minden évben. Jártam templomba is, mert a kóruossal énekeltünk. **Mikor jössz vissza legközelebb?** – Legközelebb márciusban szeretnék visszajönni, de lehet hogy nem tudok, mert olyankor sok mindent meg kell szerveznem. Ha akkor nem leszek veletek, talán majd áprilisban, mert akkor lesz egy kéthetes szünetünk az iskolában. *Szabolcsi Petra*

HATÁRTALANUL

Irány Szlavónia!

Szlavónia a mi Baranya megyénktől délre, a határ túlsó oldalán elterülő, a Száva és a Dráva folyók által közrefogott történelmi tájegység neve. Területét tekintve körülbelül akkora, mint a Dél-dunántúli régió, csak nem három, hanem öt megye alkotja. Ennek legnagyobb városa a 100 ezres lakosságú Eszék, amely Pécshez hasonlóan egyetemi város.

A vidék leghíresebb szülötte Janus Pannonius, akit a horvátok Ivan Čezmicki néven emlegetnek; ők horvát költőként tartják számon, mi magyarként, habár egyetlen sor sem maradt fenn tőle sem magyarul, sem horvátul, ugyanis kizárólag latinul írt.

A Duna, Dráva és az országhatár által határolt Baranya-háromszög

Horvátországi magyarok

Horvátországban a magyar nemzetiség aránya elenyésző, a lakosság mindössze 0,2 százaléka. (A legnagyobb nemzetiség a szerbek, utána a bosnyákok és az olaszok következnek.) A horvátországi magyarság nagy része azonban itt található, a Drávaszögben (a Duna, Dráva és az országhatár által határolt területen) Vörösmart, Csúza, Dárda és Bellye nevű községekben, valamint Eszéktől délre, három magyar lakosságú kis faluban: Kórógyon, Szentlászlón és Harasztiban, amely települések megszenvedték a honvédő háborút. De a drávaszögi falvak sem jártak jobban, az 1991-ben kirobbant délszláv háború elkeseredett küzdelmei folytak itt Eszék környékén, habár a székvárost elfoglalni nem tudták, de a környékbeli magyar falvakat öt évig megszállás alatt tartották, aminek következtében sokan távoztak Magyarországra,

vagy hagyták el véglegesen szülőföldjüket. Emiatt a horvátországi magyarok becsült száma 14 ezer körül van, ebből kb. 10 ezren beszélik is a magyar nyelvet. (Az adatok csak hozzávetőlegesek, mert 2011-ben volt utoljára népszámlálás, és azóta jelentősen megnövekedett a kivándorlás és az elvándorlás is.)

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége látja el az itteni magyarok érdekképviselését, és szervezi a kulturális életet, vezetője a horvát parlament képviselője is egyben. Pélmonos-toron található a városi könyvtár részlegként a Horvátországi Magyarok Központi Könyvtára, amely bővíti az itteni magyarok kulturális lehetőségeit.

Horvátországban állampolgári jogon megilleti a nemzetiségeket az anyanyelvi oktatás, ezt még kis létszámú osztályok és tanulócsoporthok esetén is fenntartják. Teljesen magyar nyelvű oktatás négy általános iskolában van, mind itt található

Eszéken és környékén. Minden tárgyat magyarul tanulnak, a tankönyvek a horvát könyvek fordításai, és emellett tanulják az államnyelvet is. Egy másik képzési modellben a humán tárgyakat tanulják csak magyarul, a természettudományokat horvátul, de a környéken egy tucat helyen választható a magyar nyelv az iskolákban.

A két legnagyobb magyar oktatási intézmény a vörösmarti körzeti általános iskola és az Eszéken működő Horvátországi Magyarok Oktatási és Művelődési Központja. Azért ilyen hosszú a neve, mert az óvodától az érettségig magában

foglal több intézményt is. Az óvoda a legnépesebb a 78 főre terjedő tanulói összlétszámból, és mivel Horvátországban hiány van óvodai helyekben, nem csak magyarok íratják ide kisgyermeküket. Az általános iskola már kevésbé népes, a középiskolai részben pedig négyféle képzés is lehet egy osztályon belül: általános gimnázium, vendéglátó szakirány, közgazdasági szakirány, valamint szakács- és eladóképzés. Csodálkoztunk a tablókon, amelyeken több volt a tanár, mint a diák, de van olyan osztály is, amelyikbe csak egy tanuló jár.

Város a Dráva partján

Március 15-én a délelőtti órákban érkezünk meg Eszékre, és volt néhány óránk a városnézésre. Először bejártuk a várat (Tvrdá), amely a város egyik legfőbb látványossága. Mivel Eszék teljesen sík területen fekszik, nem hagyományos várra kell gondolni... Tulajdonképpen nincs semmi vár jellege, hacsak az nem, hogy néhány helyen megmaradt még a vastag téglafal (vagy újraépítették), amely az 1700-as évek elején épült egykori katonai és közigazgatási épületeket vette körül. Eredeti funkcióját sem tölthette be, mivel errefelé nem volt több háború a török kiűzését követően. A hatalmas, impozáns épületekben most középiskolák, egyetemi karok és városi, megyei hivatalok vannak. Itt a vár közepén, a Szentháromság-szobor közelében található a

Szlavóniai Múzeum, sok érdekes helytörténeti kiállítással.

A Dráva menti promenádon végigsétálva haladtunk a városközpont felé, és útközben megcsodáltuk az Európa sugárút (Europska avenija) található szép szecessziós épületeket. Éppen hogy megérkeztünk a városközpontba, máris indulhattunk vissza a buszhoz, hogy időben odaérjünk az ünnepségre, amelyet minden évben megtartanak.

Határtalan kapcsolatok

Az oktatási központban már vártak bennünket, és személyesen az igazgató, Andócsi János mutatta be az intézményt. Minden van itt egy helyen, ami a magyar diákok oktatását, nevelését szolgálja: sportcsarnok, könyvtár, menza, nyelvi labor. Amíg a könyvtárban időztünk, az igazgató úr fogadta a többi vendéget, más eszéki horvát iskolák tanárait és Antonio De Blasio eszéki magyar főkonzult, akik szintén részt vettek az ünnepségen. A rendezvényteremben a vendégek mellett az egész iskola elfért, pedig nem volt nagyobb, mint nálunk a 106-os terem.

Az ünnepi megemlékezés egyszerű volt és bensőséges. A különböző korosztályos csoportok dalokat, verseket adtak elő, zenei kíséretet az énektanár biztosított zongorán. A fő attrakció Kossuth és Széchenyi képzeletbeli vitája volt, akiket a színpadon két középiskolás fiú jelenített meg. Elhangzottak a legfontosabb reformkori elképzelések, egymással polemizáló vélemények formájában, a fiúk pedig pantomimoztak hozzá, mintha tényleg vitakoztak volna.

Az ünnepély után megköszöntük a szívélyes fogadtatást, és mindenki ment a dolgára: a diákoknak még volt egy tanórájuk, mivel ez a nap ott nem munkaszüneti nap, mi pedig busszal bementünk a városközpontba, hogy ebédeljünk valamit, és jobban szétnézzünk, mint a délelőtti program során. Így megnéztük a székesegyházat is, és aki akart, vásárol-

hatott. A Konzumban éppen nagy rizsescsoki-leértékelés volt.

Az igazgató úrral beszélünk egy esetleges iskolaközi kapcsolat lehetőségéről is. Elmondta, hogy több magyarországi iskolával is van kapcsolatuk, akik rendszeresen látogatják őket, főleg egy nagykanizsai általános iskola, akiknél már ők is voltak viszontlátogatáson.

Megtudtuk, hogy már épül egy 50 személyes kollégium a magyar kormány támogatásával, hogy a szórványban élő magyar gyerekek is részt vehessenek a magyar nyelvi oktatásban.

Mészáros Ferenc

Határtalanul Szerbiában

„Óbecsén szálltunk meg, ahol lehetőségünk nyílt a korábban megismert határon túli magyar diákokkal közös programokat szervezni. Ők márciusban jártak nálunk, és már akkor jó kapcsolatot alakítottunk ki egymással.

Fogadó városunkban meglátogattuk a helyi gimnáziumot, ahol az igazgató köszöntött bennünket. Ezenkívül jártunk a Than Emlékházban, ahol egy interaktív kiállításon vehettünk részt, valamint a Bogdan-kastélyban, amit egy helyi nagybirtokos építtetett az 1900-as évek elején. A helyi tanárok és néhány diák elkísértek bennünket a környékbeli programokra, így sokkal több mindent tudtunk meg a nevezetességekről.”

Mester Virág Barbara

„Óbecse mellett számos helyre ellátogattunk. Megfordultunk többek között Szabadkán, a Palicsi-tónál és Péterváradon is. Jártunk Újvidéken, ahol megtekintettük a főtéren található Mária Neve templomot, valamint lehetőségünk nyílt személyre venni Vajdaság Autonóm Tartomány parlamentjét. Itt részletes tájékoztatást kaptunk az intézmény működéséről. Ellátogattunk Galambóc várához,

Emlékhely a belgrádi várban: Egy kő kétnyelvű felirattal Hunyadi 1456-os nándorfehérvári győzelmének emlékére

ami a szél mellett a mesébe illő környezet miatt is emlékezetes marad számunkra. Valamint megtekintettük az aracsipusztatemplomot, amely a 13. század óta áll Törökbecse közelében.”

Szabolcsi Petra

„Utolsó programként Belgrádba utaztunk, ahol sétát tettünk a történelmi Nándorfehérvár váránál, majd este elfoglaltuk új szállásunkat a főváros közelében. Itt töltöttünk még egy éjszakát, majd másnap reggel indultunk vissza Szekszárdra.

A kirándulás során többször megcsodálhattuk a Duna és a Tisza ottani szakaszát, ami egészen különleges hangulatot teremtett a történelmi nevezetességek között. Úgy gondolom, az eseményeket összefoglalva méltán állíthatjuk: A víz összeköt!”

Pospisch Nóra

Macbeth – modern változatban

A Német Színház április havi műsorlistáját egy neves darab színesítette. William Shakespeare Macbeth című tragédiája alapján készítette el Lang Johannes a forgatókönyvet.

Egy igazán színvonalas előadást tekinthettünk meg, hiszen az előző évekhez képest jelenleg több anyanyelvű színész alakít egy-egy szerepet. Ebben a színdarabban a hat színész fele volt magyar nemzetiségű (Sipos Eszter, Horgász Dezső, Boglári Tamás), a többi színész közül néhányan már évek óta itt játszanak (Paula Donner, Melissa Hermann), illetve van, aki csak rövid ideje csatlakozott a társulathoz (Michael Kehr). A díszlet, a fények, a jelmezek igazán hitelesek voltak. A modern eszközök használata (mobil, stb.) még élvezhetőbbé tették az előadást. Macbethnek, az elismert hadvezérnek a története eléggé nyomasztó, amit a színészek elsöprő játéka csak tovább tetéz.

Macbeth, a skót király tábornoka és tábornoktársa, Banquo három boszorkánnyal találkozik. A boszorkányok jövőt jósoltak mindkettőjüknek, miszerint Macbeth Skócia királya lesz. A büvös ígéret hallatán felébred Macbeth

vétkes nagyravágyása, amelyet felesége, Lady Macbeth mindinkább ösztönöz. A hatalomra kerülésük hosszú véres útja az öreg király meggyilkolásával kezdődik. Az egyik gyilkosság szüli a másikat. Az öldöklések eredményeként a királyt rémlátomások kezdik gyötörni. Lady Macbeth könyörtelen lelkét is összetörte a bűntudat súlya. A számtalan aljasság után az elnyomó érzi hatalmának bizonytalanságát. A mindenre elszánt Macbethben újra feltámadnak hajdani katonai erényei, de veszett ügyét jóra fordítani

már késő. Végül a nagyra törő zsarnok holtan fekszik, az igazságos Malcolm pedig békés életet teremt az országában.

Remélem felcsigáztam néhányatok érdeklődését, és kedvet kaptatok ahhoz, hogy a színház rendszeres látogatójává váljatok. Az igazi kikapcsolódás garantált!

Palkó Teréz

A Rotary Club Szekszárd az április 2-i bemutató előadásra vendégként meghívta a Garay gimnázium mintegy harminc tanulóját, amit ezúton is köszönünk a szervezetnek és Kiszler Gyula elnöknek, aki személyesen is fogadta a színházban a diákokat.

A szerk.

Az élen járnak, de nem éltanulók¹

Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hány dologban kell jónak vagy a legjobbnak lennie egy díjnyertes tanulónak, mennyire legyen sokoldalú. Erről beszélgettünk a 2019-es ballagási ünnepélyen kétszeresen is kitüntetett diákokkal, **Kovács Kristóffal** és **Varga Zsófiával**. Mindketten elnyerték a Dr. Joó Ferenc Alapítvány díját, Kristóf a gimnázium Garay-emlékérmét is magáénak mondhatja, Zsófi pedig Heilmann József-díjban részesült. Arról is beszélnek, hogy milyen irányban szeretnék folytatni pályájukat.

Először is gratulálok a kettős sikerhez, de mindjárt rá is kérdezek, mit gondol, minek köszönhető, hogy megkapta a Garay-emlékérmét, pedig soha nem volt tiszta kitűnő, azaz 5,00-s átlaga?

Éppen ezért, egy kicsit meg is lepett, hogy végül a Garay-emlékéremmel is kitüntettek. A nagyon sok területen szerzett versenyeredményeim azok, amiknek köszönhetem az elismerést. Sosem volt célom, hogy kitűnő legyek, inkább az általam fontosnak tartott területeken akartam nagyot alkotni.

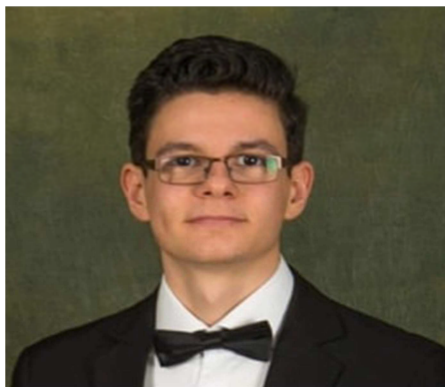
Mit gondol a Dr. Joó Ferenc Alapítvány szempontjairól, hiszen ott fődíjat nyert?

A Joó Ferenc és Neje Alapítvány nem titkoltan elsősorban a tanulmányi versenyeken kiemelkedő teljesítményt érteket értékeli. Épp ezért, valóban a saját águkban tehetséges tanulókat jutalmazza. Nagyon sokat jelent számomra, hogy én kaptam az első díjat: ezt tartom eddigi „karrierem” legnagyobb sikerének. Ha jól tudom, nagyon ritka, hogy egy gimnáziumban ilyen jelentős összegű díjakat lehet átadni egy alapítványnak köszönhe-

tően, ezt mindenképpen értékelni kell.

Kinek vagy minek köszönhető, hogy sikerült ennyi nagyszerű eredményt elérnie? Hogy van az embernek energiája ilyen sok mindenre?

Így utólag én sem teljesen értem, hogyan volt minderre energiám. Kitartónak és nagy munkabírási tartom magam, ugyanakkor egyedül, segítség nélkül nem érhettem volna el az eredményeimet. Hatalmas köszönettel tartozom a szüleimnek a támogatásért, hogy ott álltak mögöttem, és hogy gyakorlatban is segí-

¹ Az *élmunkás*, *éltanuló* és *élsportoló* kifejezések az 1950-es évek nyelvi fejleményei, közülük már csak a legutóbbi használatos: élvonalbeli, legjobb teljesítményt nyújtó sportoló.

tették a tanulmányaimat, például a versenyre járásaimat. Szerencsés vagyok, mert kiváló tanárok készítettek fel a versenyeimre, nem hinném, hogy Werner István, Tóttós Gábor, Kasó Zoltán tanárurak, illetve Straubingerné Kemler Anikó, valamint Elblinger Helga tanárnők nélkül sok esélyem lett volna a történelem, magyar nyelv és matematika megmérettetések során. Úgy gondolom, hogy nagyon sokat ér, hogy a szabadidejüket nem sajnálva foglalkoznak a diákjaikkal, mert ez emberségből is példát mutat. Ezen túlmenően, egy kiváló osztályom volt a gimnáziumban, illetve szert tettem néhány olyan barátra is, akiknél nem volt kérdés, hogy támogatnak, és szurkolnak nekem.

Az eredményei alapján három fő terület, három érdeklődési kör látszik, ahol kiemelkedik: a történelem, a matematika és a gyakorlati nyelvhasználat. Azt gondolná az ember, hogy jogásznak készül, de nem. Milyen tervei vannak a jövőre nézve?

Valóban nem leszek jogász, bár nem áll tőlem messze. Már 12 éves koromban elhatároztam, hogy pénzügyekkel szeretnék foglalkozni, azon belül is a banki világ vonz a leginkább. Erre bizonyíték a Tőzsdeversenyen, illetve az RTL pénzügyi vetélkedőjén való részvétel is. A Corvinuson tanulok tovább, pénzügy-számvitel szakon. Szerintem egy közélet iránt érdeklődő bankártól (egyébként mindenki mástól is) elvárható a történelem pontos ismerete, a kommunikációs és matematikai képességek szükségessége pedig ma-

gától értetődő. Azt vallom, az ember élje a saját életét, valósítsa meg önmagát. Ennek megfelelően haladok tovább a 7. éve megáldmodott úton.

Szintén gratulálok mindkét díjhoz, és ahhoz is, hogy iskolatörténetet írt: magyar nyelvből kétszer is OKTV-döntős volt, filozófiából pedig az eddigi egyetlen versenyző. Hogyan jutott el ezekhez a tantárgyakhoz, mert a középiskolai pályája elején földrajzversenyt és matematika speciális osztályt látok?

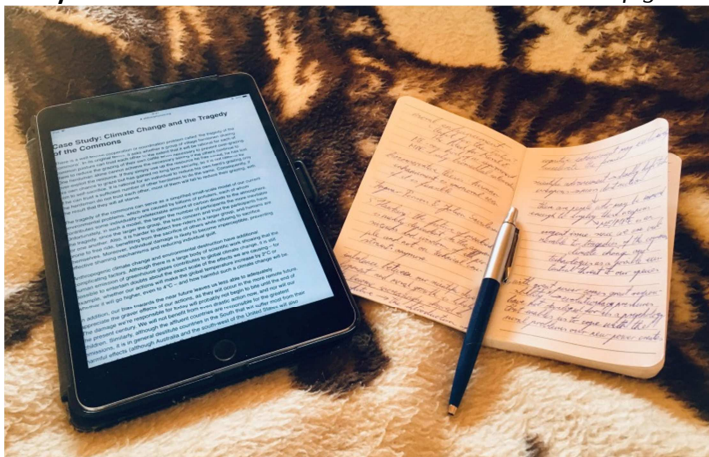
Mindig is megvolt az érdeklődésem a nyelvtan iránt, bár igaz, hogy pont a gimnázium elején még földrajzversenyen indultam, de mégis... a nyelvtan a régebb-

bi: az első országos versenygyőztem is ebből van: nyelvtan, helyesírás és szövegértés. Szóval ezek mindig is megvoltak, csak a hangsúlyok tolódtak el. A filozófia pedig úgy jött, hogy az is érdekelt eleve, alapvetően fontos műveltségnek tartottam; végül is elvárom magamtól, hogy járatos legyek benne... Amikor az ember magától tanul, akkor ez kevésbé határozottan történik. S a gimnázium vége felé ürügyet is találtam (lett ez a tantárgyunk), és így sokkal gyorsabban mélyültem el benne... Így jött az ötlet, hogy az OKTV-n is elinduljak.

A Heilmann József-díj azoknak jár, akik a német nemzetiségi kultúra avagy a magyar nyelvészet területén értek el kiemelkedő eredményeket. Ezt a díjat nem is osztják ki minden évben, csak ha van megfelelő szintű művelője ezeknek a területeknek. Hogyan jutott el Baka Istvánhoz, hogy róla stilisztikai tanulmányt készítsen?

Baka István nagyon érdekes számomra, mert nagyjából fél utcányira laktam a szülőházától, viszont mégsem foglalkoztam vele különösebben, nem olvastam a verseit. Viszont az OKTV-n 2017/18-ban, tehát amikor 11.-es voltam, az volt az egyik pályamunka témája, hogy Arany műveinek nyelvi kihívásai a 21. század ifjú magyar beszélői és az „aranyoskodó kortárs költők” számára, és nekem fontos volt, hogy ne olyan költőnek a munkáját vizsgáljam, aki csak úgy, felkérésre, az Arany-emlékév miatt írt egy verset Arany Jánoshoz kapcsolódóan, hanem olyan költő verseit akartam feldolgozni, aki saját indítatásból jutott el Arany Jánoshoz, ezt én sokkal érdekesebb kapcsolatnak találom. És hát véletlenül Baka István is egy ilyen költő, az életművének az egyik legutolsó darabja az a Toldi című vers, és hát egyértelmű a kapcsolat. És akkor igazából így, az OKTV-n keresztül kezdtem el foglalkozni Baka Istvánnal.

És mivel nemcsak Arany-emlékév, hanem Baka István-emlékév is volt, ezért kiírtak egy Baka István-esszé pályázatot, és kézenfekvő volt, hogy erre jelentkezem, már a korábbi munkáim miatt is, és írok valamit. Aztán ezt a versenyt sikerült is megnyerni.

Ha már a nyelveknél tartunk, úgy tudom, három idegen nyelvből is emelt szintű érettségit fog tenni. Nem lesz ez sok egy kicsit? A felvételihez beszámítható 100 plusz pontot már elérte az OKTV-helyezéseivel?

Igen, mindenki szörnyülködik, hogy mennyi emelt érettségit teszek, de én ezt nem érzem ekkora kihívásnak. A felvételihez beszámítható 100 plusz pontot... ez különösen furcsa, sőt vicces az én esetemben: eddig 480 plusz pontom van a 100-ból, tehát nem ez vezérelt, sem a versenyek, sem az emelt érettségik esetében. Nem gondolom, hogy sok lesz... A magyar emelt érettségit, azt azért csinálom, mert érdekesebb a feladatsor, mint középszinten. A 12.-es tananyag magyarból, az nagyon fontos a magyar irodalomban, a 20. század, és van egy csomó nagyon fontos költő, a kortárs költőkkel együtt, már amennyire tanuljuk őket – a magyar emelt az így jött. A német meg az olasz emelt azért is, hogy legyen belőle nyelvvizsgám, ha az ember tud egy nyelvet, miért ne legyen róla papírja. Tavaly mi már felkészültünk igazából órán Márta nénival a német emelt szintű érettségire, és akkor úgy voltam vele, hogy hiába egy évvel később csak, de akkor emelt szinten csinálom meg ezt a vizsgát is. Az olasz pedig egy érdekes kihívás, mert ezt a nyelvet sokkal kevesebb ideje tanulom, de nagyon szeretem.

Magántanulóként biztos, hogy könnyebb versenyekre készülni. Nincs ennek a magántanulói státusznak valami hátlütője?

Valóban sokkal nehezebb, sokkal nagyobb kihívást jelent a magántanulóság, mivel teljes mértékben ránk szakad az a felelősség, ami esetleg másokkal csak egyetem alatt történik meg: hogy akkor most bemegyek-e egy órára, felveszem-e a kapcsolatot a tanárral, elkérem-e a jegyzetet, anyagot másoktól, és egyáltalán hogyan menedzselem azt a rengeteg szabad időt, ami, úgymond, hirtelen adódik számomra... A versenyekre készülni valóban könnyebb, de nemcsak emiatt jó magántanulónak lenni, hanem sokkal kiegyensúlyozottabb az ember. Kényelmesen reggeliztem mindennap, és sokkal koncentráltabb voltam, és sokkal jobban el tudtam igazodni a mindennapi teendőkben, nem volt az, hogy minden nap hajnali 2-ig, 3-ig fenn vagyok... Hátlütője is van persze, a felelősség, hogy folyamatosan igyekezni kell, hogy egyáltalán alapszinten jelen legyek az iskolában, ami másoknak adott.

Egyáltalán nem járt be semmilyen órára?

Németből egyáltalán nem jártam be, meg magyarból se nagyon... Ez vicces, mert pont arra nem jártam be, ami az első órában volt, én régebben is folyton elkéstem az első órákról. De azért bejártam sok órára, matekból viszonylag sok órán bent voltam, igen, matekra jártam... Egy másik hátlütője a magántanulói státusznak, hogy nagyon könnyű lemaradni. Ha valaki megtapasztalta már azt, hogy milyen nehéz egy hét betegség után visszailleszkedni az iskolai mindennapokba, akkor a magántanulóságot úgy képzelje

el, mintha fél éven keresztül beteg lenne, csak éppen nem érezné rosszul magát, hanem csak otthon láblógatósan, boldogan elvolna... Az viszont nagyon jó volt, hogy külön személyesebb kapcsolatot építettem ki a tanáraimmal.

Még egy dolgot szeretnék megtudni: mi inspirálta, hogy külföldön folytassa tanulmányait? Zsófi lesz egyébként a harmadik garaysta, aki érettségi után közvetlenül külföldre megy tanulni.

Engem jelenleg a nyelvészet érdekel leginkább, és úgy gondolom, hogy ezt tudnám nagy erőbetétessel és lelkesedéssel tanulni. Tehát szívesen tanulnék nyelvészetet, és azért is külföld, mert Magyarországon nincs pontosan az a képzés, amit én szerettem volna. Ha magyar nyelvészetet tanulok, azzal máshol a világban nem tudok sok mindent kezdeni, és mondjuk egy önéletrajzban kevésbé lesz érdekes. Ezenkívül fontos szerencsét próbálni, kipróbálni magunkat minél több dologban... nekem a gimnáziumi éveimet is ez vezérelte. Ha valamivel nem voltam kibékülve, akkor az intézményi kereteken belül törekedtem változtatni. Bár nehéz-

nek tűnik sokszor, de mégiscsak sok lehetőség van a Garayban arra, hogy az ember végül is megtalálja azt, hogy neki mi való, és elmélyedjen benne. Nekem ilyen volt például a filozófia, egy meglévő egyéni érdeklődésemet sikerült iskolai keretek között kibontakoztatni. Úgy gondolom, hogy mindenkinek azt kell tanulnia, ami őt érdekli, és mivel amúgy sem feltétlenül egyetemi szakok szerint vannak a szakmák a világban, és akármilyen diplomával lehet bármi mást is csinálni manapság, sőt sok dologhoz nem is kell diploma, hanem csak tényleges képesség és gyakorlat... ezért végül is majdnem mindegy, hogy mit tanul az ember. Az orvoson, jogászon meg egy-két speciális képzettséget igénylő szakmán kívül mindegy, hogy mit tanulunk, ugyanis teljesen más is lehet belőle az élet folyamán. Az a lényeg, hogy képesek legyünk jól kommunikálni és csapatban dolgozni, és legyünk elhívatottak, akkor lesz helyünk a világban, akár a munkaerőpiacon is. És igazán nagyon sok sikert és szerencsét kívánok ebben mindenkinek!

M.F.

A tanító néni kérdezi környezetismeret órán:

– Na gyerekek, ki tudná nekem megmondani, hogy honnan kapjuk az áramot?

Pistike jelentkezik:

– A dzsungelből.

– Hát ezt meg honnan veszed?

– Tegnap az apukám nézte a meccset a tévében, közben elment az áram, és akkor azt mondta, hogy: „Ezek a hülye majmok megint kikapcsolták az áramot.”